

Participatieverslag Fase 3 Omgevingsvisie Houten

We gingen de gemeente in

In fase 3 van omgevingsvisie Houten komt het samenhangende verhaal over de toekomst van Houten samen. Daarom wilden we bij de samenleving toetsen of zij zich herkennen in de toekomstvisie en welke verdieping of verrijking er nog nodig is. Dit vroeg nadrukkelijk om een andere aanpak. We kozen voor een buurtgerichte benadering waarbij we de samenleving actief opzochten:

- Praten in de leefomgeving zelf;
- Ophalen van ervaringen en verhalen zichtbaar maken;
- Participatie als interactie.

Deze aanpak leverde een ander bereik op. We spraken vooral andere mensen die minder snel of niet deelnemen aan formele participatiebijeenkomsten of gebruikmaken van online participatiekanalen. De gesprekken op straat en in de buurt maakten het laagdrempeliger om ervaringen, zorgen en ideeën te delen. Daarmee vormt de buurtgerichte aanpak een waardevolle aanvulling op de meer reguliere vormen van participatie.

In totaal namen **178 mensen** deel aan de verschillende onderdelen van het participatietraject.

Dit verslag geeft een terugkoppeling en inzicht op het traject, de opbrengsten en de spanningsvelden met de omgevingsvisie. Alle momenten van participatie zijn uitgewerkt. Voor de aanpak maakten we gebruik van de 5 sleutels van de methodiek Relevant Gesprek (waarom, waarover, met wie, hoe en wanneer) conform de Leidraad Omgevingsinitiatieven & participatie van gemeente Houten.

1. De participatieaanpak

We hebben verschillende gespreksvormen ingezet om een breed beeld te krijgen van wat er leeft in de gemeente. De verschillende vormen hadden

ieder een eigen doel. De buurtsafari's waren vooral gericht op het ophalen van ervaringen vanuit de directe leefomgeving. De bijeenkomsten boden ruimte voor verdiepend gesprek en het uitwisselen van verschillende perspectieven. Via HoutenPraatMee konden inwoners ook buiten de bijeenkomsten om hun inbreng geven en reageren op de conceptvisie. De buurtgerichte aanpak leverde gesprekken op met inwoners die zich niet vanzelfsprekend melden voor een bijeenkomst, een formele inspraakronde of een online participatieplatform. Juist de combinatie van opzoeken, ontmoeten en online participeren bracht daarmee verschillende typen deelnemers en perspectieven in beeld.

1.1 Buurtsafari's: 17 juni tot 9 juli

Eindresultaat

Concept omgevingsvisie Houten om ter inzage te leggen

Doel

Kwalitatieve verdieping van het eindproduct, begrip en bewustwording voor de omgevingsvisie

Participatieruimte

Meeweten - Meedenken

Publieksgroepen

College van B & W, gemeenteraad

Inwoners, bewonersraden, belangengroepen

Participatievraag

"De gemeente werkt aan een groot toekomstplan van de fysieke leefomgeving op basis van vastgesteld beleid en wat we al weten. Welke plekken in uw buurt zijn belangrijk en onmisbaar, wat mag er over 20 jaar echt anders zijn, waar schuurt het, wat ziet u dat wij missen?"

Gespreksvorm

- Buurtsafari Houten Castellum (17 juni 2026);
- Buurtsafari Houten Noordoost en Centrum Oost (19 juni 2026);
- Buurtsafari Houten Noordwest en Centrum West (24 juni 2026);

- Buurtsafari 't Goy (1 juli 2026);
- Buurtsafari Wayen (3 juli 2026);
- Buurtsafari Schalkwijk en Tull en 't Waal (8 juli 2026).

Met de buurtsafari's gingen we letterlijk de gemeente in. We gingen naar plekken waar mensen wonen en elkaar ontmoeten en hun dagelijks leven leiden. Hierdoor ontstonden gesprekken in de eigen leefomgeving van inwoners, in plaats van alleen tijdens een georganiseerde bijeenkomst of via een online platform.

Beschrijving en eindresultaat

Tijdens de 6 buurtsafari's over heel Houten gingen 78 inwoners in gesprek met medewerkers van de gemeente:

- 23 in Houten Castellum;
- 16 in Houten Noordoost en Centrum Oost;
- 11 in Houten Noordwest en Centrum West;
- 11 in 't Goy;
- 1 persoon in Wayen;
- 16 personen in Schalkwijk en Tull en 't Waal.

De medewerkers van de gemeente luisterden naar de inwoners. Door samen letterlijk doorde buurt van de inwoners te lopen, ontstond ruimte voor gesprek, observatie en het delen van ervaringen op de plek waar het ertoe deed. De gemeente stelde zich nadrukkelijk luisterend en faciliterend op. Een gespreksbegeleider bewaakte de openheid en diepgang van het gesprek. Een observator legde inzichten, citaten en emoties vast. Hierdoor waren de gesprekken open, laagdrempelig en voelde iedereen zich een gelijkwaardige gesprekspartner. Ter ondersteuning van de gesprekken was er een route van de safari aanwezig. De route werd door inwoners aangevuld met plekken die voor hen belangrijk waren om langs te lopen. Er is veel inspirerende input opgehaald over alle beleidsthema's van de omgevingsvisie samen met mooie en persoonlijke verhalen uit de buurt. Alle gesprekken werden vastgelegd en na afloop teruggekoppeld op Houtenpraatmee.

Communicatiemiddelen

- Persbericht;
- 5x bericht in het gemeentenieuws;

- Online advertentie gedurende een maand;
- Lichtkrant gedurende een maand;
- Banner in gemeentehuis;
- Posters op fysieke plekken: in bibliotheek, buurthuizen en Enter;
- Terugkoppeling buurtsafari's via Houten Praat Mee (HPM).

1.2 Houtenpraatmee: 17 juni – 16 juli

Eindresultaat

Concept omgevingsvisie Houten om ter inzage te leggen.

Doel

Kwalitatieve verdieping van het eindproduct, begrip en bewustwording voor de omgevingsvisie

Participatieruimte

Meeweten - Meedenken

Publieksgroepen

College van B & W, gemeenteraad

Inwoners, bewonersraden, belangengroepen

Participatievraag

"De gemeente werkt aan een groot toekomstplan van de fysieke leefomgeving op basis van vastgesteld beleid en wat we al weten. Welke plekken in uw buurt zijn belangrijk en onmisbaar, wat mag er over 20 jaar echt anders zijn, waar schuurt het, wat ziet u dat wij missen?"

Beschrijving en eindresultaat

26 personen deelden op Houtenpraatmee hun verhaal over plekken in Houten die belangrijk voor hen zijn, die anders mogen, waar kansen en zorgen liggen. Deze verhalen werden aangevuld met fotomateriaal.

Communicatiemiddelen

- Persbericht;
- 5x bericht in het gemeentenieuws;

- Online advertentie gedurende een maand;
- Lichtkrant gedurende een maand;
- Banner in gemeentehuis;
- Posters op fysieke plekken: in bibliotheek, buurthuizen en Enter.

1.3 Bijeenkomst ondernemers: 8 juli

Eindresultaat

Strategische pijler Economisch Profiel in concept omgevingsvisie Houten om ter inzage te leggen

Doel

Kwalitatieve verdieping van het eindproduct, begrip en bewustwording voor de omgevingsvisie

Participatieruimte

Meeweten - Meedenken

Publieksgroepen

College van B & W
Ondernemers

Participatievraag

"De gemeente werkt aan een groot toekomstplan van de fysieke leefomgeving op basis van vastgesteld beleid en wat we al weten. Eén strategische pijler is het economisch profiel van Houten richting 2040. Dit willen we verder aanscherpen. Welke kansen en uitdagingen ziet u daarbij?"

Beschrijving en eindresultaat

Tijdens de ondernemersbijeenkomst bij Willemse Technical Solutions gingen medewerkers van de gemeente met 13 ondernemers in gesprek over het Economisch Profiel 2040 van Houten. Over het algemeen konden de aanwezige ondernemers zich vinden in het geschetste beeld van het economisch profiel voor 2040. Ook werden aandachtspunten en aanvullingen genoemd.

Communicatiemiddelen

- Uitnodiging aan ondernemers

1.4 Bijeenkomst ketenpartners: 15 juli

Eindresultaat

Concept omgevingsvisie Houten om ter inzage te leggen

Doel

Kwalitatieve verdieping van het eindproduct, begrip en bewustwording voor de omgevingsvisie

Participatieruimte

Meeweten - Meedenken

Publieksgroepen

College van B & W, gemeenteraad
Organisaties: maatschappelijk, zorg, onderwijs, sport, cultuur
Overheid en semi-overheid

Participatievraag

"De gemeente werkt aan een groot toekomstplan van de fysieke leefomgeving op basis van vastgesteld beleid en wat we al weten. Welke kansen, zorgen en aandachtspunten ziet u daarbij?"

Beschrijving en eindresultaat

20 organisaties waren aanwezig bij de bijeenkomst. De concept omgevingsvisie werd gepresenteerd. Daarna konden ketenpartners in gesprek gaan met medewerkers van de gemeente en een reactie achterlaten in de ideeënbus. Ter ondersteuning van de gesprekken waren er:

- 5 informatieborden over de Omgevingswet, de omgevingsvisie Houten en de visie per gebied;
- 2 grote kaarten van gemeente Houten met de ontwikkelrichtingen en toekomst Houten 2040;
- 3 informatiepanelen met een terugkoppeling van de buurtsafari's.

Er is inspirerende input opgehaald voor de concept omgevingsvisie.

Communicatiemiddelen

- Uitnodiging

1.5 Inloopavond inwoners en belanghebbenden: 15 juli

Eindresultaat

Concept omgevingsvisie Houten om ter inzage te leggen

Doel

Kwalitatieve verdieping van het eindproduct, begrip en bewustwording voor de omgevingsvisie

Participatieruimte

Meeweten - Meedenken

Publieksgroepen

College van B & W, gemeenteraad

Inwoners, bewonersraden, belangengroepen

Participatievraag

"De gemeente werkt aan een groot toekomstplan van de fysieke leefomgeving op basis van vastgesteld beleid en wat we al weten. Welke plekken in uw buurt zijn belangrijk en onmisbaar, wat mag er over 20 jaar echt anders zijn, waar schuurt het, wat ziet u dat wij missen?"

Beschrijving en eindresultaat

35 inwoners en belanghebbenden waren aanwezig bij de bijeenkomst. De concept omgevingsvisie werd gepresenteerd. Daarna konden aanwezigen in gesprek gaan met medewerkers van de gemeente en een reactie achterlaten in de ideeënbus. Ter ondersteuning van de gesprekken waren er:

- 5 informatieborden over de Omgevingswet, de omgevingsvisie Houten en de visie per gebied;
- 2 grote kaarten van gemeente Houten met de ontwikkelrichtingen en toekomst Houten 2040;
- 3 informatiepanelen met een terugkoppeling van de buurtsafari's.

Er is inspirerende input opgehaald voor de concept omgevingsvisie.

Communicatiemiddelen

- 2x bericht in het gemeentenieuws;
- Lichtkrant gedurende een maand;
- Banner in gemeentehuis.

1.6 Houtenpraatmee: 16 juli tot 4 augustus

Eindresultaat

Concept omgevingsvisie Houten om ter inzage te leggen

Doel

Kwalitatieve verdieping van het eindproduct, begrip en bewustwording voor de omgevingsvisie

Participatieruimte

Meedenken

Publieksgroepen

College van B & W, gemeenteraad

Inwoners, bewonersraden, belangengroepen

Ondernemers

Organisaties: maatschappelijk, zorg, onderwijs, sport, cultuur

Participatievraag

"De gemeente werkt aan een groot toekomstplan van de fysieke leefomgeving op basis van vastgesteld beleid en wat we al weten. Dit is de concept omgevingsvisie. Welke kansen, zorgen of aandachtspunten heeft u?"

Beschrijving en eindresultaat

6 deelnemers reageerden via Houtenpraatmee en via e-mail op de concept omgevingsvisie. Er is inspirerende input opgehaald voor het vervolg van de concept omgevingsvisie.

Communicatiemiddelen

- Houtenpraatmee;
- E-mail aan ketenpartners, aanwezigen inloopavond 15 juli, deelnemers buurtsafari's.

2. Wat hebben we gehoord?

De gesprekken laten een herkenbaar beeld zien: inwoners, ondernemers en organisaties waarderen veel van wat Houten te bieden heeft, maar zien ook duidelijke opgaven voor de toekomst. De opbrengst is hieronder geordend aan de hand van de strategische pijlers van de omgevingsvisie. Daarbij benoemen we zowel de belangrijkste signalen als de spanningsvelden die

in de gesprekken naar voren kwamen. De genoemde citaten illustreren de gesprekken en geven een persoonlijk perspectief weer. Ze zijn niet bedoeld als representatieve uitspraken namens alle deelnemers.

2.1 Inclusieve samenleving

“Ik kom in Dorpshuis De Ploeg om te biljarten. En soms eet ik mee. Deze plek is heel belangrijk voor mij sinds mijn vrouw overleden is.”

Belangrijkste signalen

In verschillende gesprekken kwam het belang van ontmoeting en sociale samenhang naar voren. Buurthuizen en sociaal-culturele centra worden gezien als belangrijke plekken voor ontmoeting, activiteiten en het tegengaan van eenzaamheid. Deelnemers gaven aan dat het bestaande aanbod en de activiteiten van deze plekken niet voldoende bekend zijn. Ook werd behoefte uitgesproken aan meer sociaal-culturele centra en kunstuizen.

Spanningsveld

Meer ontmoetingsplekken ↔ Beschikbare ruimte en middelen

Betekenis voor de omgevingsvisie

De gesprekken onderstrepen het belang van voorzieningen en ontmoetingsplekken als onderdeel van een inclusieve en leefbare gemeente. Tegelijkertijd vraagt het realiseren en behouden daarvan om keuzes over ruimte, gebruik van bestaande locaties en beschikbare middelen.

2.2 Bouwen voor de toekomst

“We willen graag kleiner gaan wonen, maar het is onmogelijk om een beetje een leuk appartement in Houten te vinden.”

Belangrijkste signalen

De behoefte aan passende woningen kwam breed terug. Met name woningen voor jongeren, starters en ouderen werden genoemd. Voor ouderen werd specifiek behoefte aan huurwoningen genoemd. Ook werd meerdere keren de wens voor meer Knarrehoven genoemd. Deelnemers benadrukten dat het bij woningbouw niet alleen gaat om aantallen, maar ook

om betaalbaarheid, comfort en voldoende oppervlakte. Daarnaast werden kansen gezien in het combineren van functies. Als voorbeeld werd genoemd om voorzieningen zoals school, dorps huis, sport en kinderopvang meer met elkaar te verbinden, zowel in Schalkwijk en in Tull en 't Waal. Hierdoor kunnen voorzieningen mogelijk beter in stand worden gehouden.

Spanningsvelden

Meer woningen ↔ Behoud van het authentieke karakter van het Oude Dorp
Meer woningen ↔ Meer groen

Betekenis voor de omgevingsvisie

De participatie bevestigt de opgave om woningen toe te voegen die aansluiten bij verschillende levensfasen en inkomensgroepen. Tegelijkertijd wordt het behoud van groen, karakter en leefkwaliteit als belangrijke voorwaarde gezien.

2.3 Groen en erfgoed als basis

“Ik bouw graag hutten in het park en op andere plekken. Jammer dat er geen plek is waar de hutten kunnen blijven staan. Nu worden ze altijd weggehaald.”

Belangrijkste signalen

Groen wordt sterk gewaardeerd en gekoppeld aan leefkwaliteit, verkoeling, biodiversiteit, waterberging en het tegengaan van hittestress. Tegelijkertijd is er behoefte aan meer ruimte voor initiatieven en experimentele programmering in de openbare ruimte. Ook in het buitengebied wonen mensen. Deelnemers vroegen daarom aandacht voor de gevolgen van grote evenementen voor omwonenden. Erfgoed wordt gezien als een belangrijke kwaliteit van Houten. Deelnemers vinden het belangrijk om erfgoed te behouden en zorgvuldig om te gaan met de ontwikkeling en het gebruik van de forten.

Spanningsvelden

Meer groen ↔ Meer woningen
Erfgoed benutten voor recreatie en evenementen ↔ Erfgoed en omgeving beschermen

Betekenis voor de omgevingsvisie

Groen en erfgoed worden gezien als belangrijke kwaliteiten om te behouden. Tegelijkertijd wordt ruimte gevraagd voor woningbouw, recreatie en activiteiten. De omgevingsvisie zal deze belangen met elkaar moeten verbinden.

2.4 Voetganger en fietser centraal

“Kunnen we overal brede stoepen maken, met voldoende ruimte voor rolstoelen en kinderwagens?”

Belangrijkste signalen

Inwoners hechten veel belang aan veilige en aantrekkelijke verbindingen. Er is veel waardering voor de fietsinfrastructuur van Houten. Deelnemers zien tegelijkertijd ruimte voor verbetering voor voetgangers en mensen met een beperking. Brede en toegankelijke stoepen, voldoende ruimte voor rolstoelen en kinderwagens en duidelijkere overgangen tussen fiets- en voetgangersgebieden werden genoemd. Ook verkeersveiligheid bij wegen met veel vrachtverkeer werd als aandachtspunt genoemd.

Spanningsvelden

Meer woningen ↔ Meer drukte op fiets- en voetpaden
Snelle fietspaden ↔ Veilige verblijfsgebieden

Betekenis voor de omgevingsvisie

De participatie laat zien dat de sterke positie van Houten als fietsstad breed wordt gewaardeerd. Tegelijkertijd ligt er een opgave om de openbare ruimte ook voor voetgangers en mensen met een beperking toegankelijk en veilig te maken.

2.5 Economisch profiel

“Er staat veel horeca leeg aan het plein in het Oude Dorp. Dat zou weer ingevuld moeten worden. Dan is er de hele dag levendigheid.”

Belangrijkste signalen

Inwoners vinden winkels, horeca en voorzieningen op loopafstand belangrijk voor een levendige en aantrekkelijke omgeving. Leegstand van winkels en horeca werd als zorg genoemd. Deelnemers zien kansen voor een actievare

aanpak van leegstand. Ook voor het buitengebied werd aandacht gevraagd voor economie en werkgelegenheid.

Ondernemers vragen om meer ruimte voor ondernemerschap en een sterkere positie van de innovatieve maakindustrie in het beleid. Zij zien kansen in functiemenging, hergebruik van vrijkomende gebouwen, samenwerking en innovatie, maar maken zich zorgen over de afname van bedrijfsruimte en netcongestie. Daarnaast vragen zij aandacht voor een goede bereikbaarheid van werklocaties, voldoende huisvesting voor werknemers en het versterken van de werkgelegenheid in Houten.

Spanningsveld

Meer ruimte voor economische functies ↔ Behoud van woon- en leefkwaliteit

Betekenis voor de omgevingsvisie

Een sterke lokale economie wordt gezien als onderdeel van een aantrekkelijke en leefbare gemeente. Tegelijkertijd moeten economische functies passen bij de omgeving en de kwaliteit van wonen en leven.

2.6 Energieneutraal en circulair

“Creëer een energiehubs bij Dorpshuis De Ploeg.”

Belangrijkste signalen

Er is overwegend een positieve houding ten opzichte van de ambitie voor een energieneutraal Houten. Deelnemers benadrukten het belang van bomen en groen voor verkoeling, ook in nieuwe woongebieden. In de gesprekken werden verschillende perspectieven op duurzame energie zichtbaar. Zo werd een voorkeur uitgesproken voor windmolens boven zonnevelden. Onder agrariërs was minder enthousiasme voor zonne-energie boven fruit, mede vanwege beperkte mogelijkheden voor teruglevering.

Spanningsveld

Ruimte voor duurzame energie ↔ Ruimte voor landbouw, natuur en landschap

Betekenis voor de omgevingsvisie

De ambitie voor een energieneutraal Houten wordt breed positief benaderd. De wijze waarop en de plek waar duurzame energie wordt opgewekt, vraagt echter om een zorgvuldige afweging met andere functies en kwaliteiten van de gemeente.

3. Belangrijkste opbrengst

De participatie levert geen eenduidig beeld op van één gewenste toekomst. Juist de gesprekken op verschillende plekken en met verschillende groepen laten zien waar belangen elkaar versterken én waar keuzes nodig zijn.

Vier punten vallen daarbij in het bijzonder op:

1. Houten wordt gewaardeerd om wat er al is

Groen, fietsinfrastructuur, voorzieningen, sociale samenhang en het karakter van de gemeente worden breed gewaardeerd. Deelnemers willen deze kwaliteiten behouden en waar mogelijk versterken.

2. Er is behoefte aan ontwikkeling, maar niet tegen elke prijs

Er is behoefte aan meer en passende woningen, economische ontwikkeling, voorzieningen en ruimte voor de energietransitie. Tegelijkertijd bestaat er zorg over de gevolgen daarvan voor groen, verkeersdrukte, leefbaarheid, landschap en het karakter van Houten.

3. De lokale context doet ertoe

De buurtsafari's hebben laten zien dat vraagstukken per buurt of dorp anders kunnen worden ervaren. Wat in een stedelijk deel van Houten speelt, hoeft niet hetzelfde te zijn als in Schalkwijk, 't Goy of Tull en 't Waal. De buurtgerichte aanpak heeft daarmee niet alleen meer mensen bereikt, maar ook meer lokale en concrete verhalen opgeleverd.

4. De manier van participeren heeft invloed op het bereik

De combinatie van online participatie, bijeenkomsten en het actief opzoeken van inwoners in hun eigen buurt heeft verschillende groepen bereikt. Met name de buurtsafari's vormden een aanvulling op de reguliere participatiekanalen. Door mensen in hun eigen omgeving aan te spreken, ontstonden gesprekken met inwoners die zich minder snel aanmelden voor een bijeenkomst of uit zichzelf gebruikmaken van een online participatieplatform. Dit is een relevant inzicht voor toekomstige participatietrajecten: een brede participatie vraagt niet alleen om verschillende onderwerpen en kanalen, maar ook om verschillende manieren van mensen benaderen en ontmoeten.

4. Van participatie naar de omgevingsvisie

De opbrengst van het participatietraject wordt meegenomen bij de verdere ontwikkeling van de omgevingsvisie. De participatie maakt vooral zichtbaar welke waarden inwoners, ondernemers en organisaties belangrijk vinden en waar de belangrijkste spanningsvelden liggen. Deze inbreng helpt om de keuzes in de omgevingsvisie vanuit verschillende perspectieven te bekijken. Niet iedere wens of suggestie kan één-op-één worden overgenomen. De omgevingsvisie vraagt om een integrale afweging van belangen, ambities, wettelijke kaders en de beschikbare ruimte. De participatie geeft het college daarmee niet alleen inzicht in wat er leeft, maar ook in waar keuzes in de toekomst van Houten mogelijk gevoelig liggen en welke belangen daarbij aandacht verdienen.

Het college stelt de volgende verwerking voor:

Hoofddlijn opbrengst	Verwerken in omgevingsvisie
Benoem de kernkwaliteiten als leidend afwegingskader: groen, fietsstructuur, voorzieningen, sociale samenhang, erfgoed en het eigen karakter van buurten en dorpen.	De kwaliteiten zijn uitgewerkt als het Houtens DNA. Daarin staan onder meer groen en water, de fietsstructuur, buurten met een eigen identiteit, het dorpse karakter, sociale betrokkenheid, voorzieningen, ondernemerschap en integraal ontwerpen. Het Houtens DNA blijft de basis voor nieuwe ontwikkelingen. Initiatieven worden getoetst op aansluiting bij dit DNA en de zes strategische ontwikkelrichtingen.
Sta ontwikkeling toe onder kwaliteitsvoorwaarden: voorkom aantasting, beperk effecten en compenseer waar nodig.	We kiezen voor gericht ontwikkelen op passende locaties, met behoud en versterking van leefkwaliteit en het Houtens DNA. Voor groen is expliciet opgenomen: bestaand groen zoveel mogelijk behouden en, als aantasting door noodzakelijke ontwikkelingen niet kan worden voorkomen, zorgen voor compensatie en kwaliteitsverbetering.

	Per gebied zijn aanvullende voorwaarden opgenomen, zoals ruimtelijke kwaliteit, sociale veiligheid, landschap, ecologie en draagkracht.
Geef bij woningbouw prioriteit aan jongeren, starters en ouderen, met aandacht voor betaalbaarheid en doorstroming.	De HOVI zet in op ongeveer 4.750 woningen tot 2040, meer variatie, betaalbaarheid en betere benutting van de bestaande voorraad. De focus ligt op starters, ouderen, kleine huishoudens, lagere inkomens en mensen met een zorgvraag. In het CMK-gebied ligt de nadruk op starters en ouderen; in de dorpen wordt specifiek aandacht besteed aan jongeren, senioren, betaalbaarheid en doorstroming. Verdere uitwerking volgt in het Volkshuisvestingsprogramma 2027.
Beschouw ontmoetingsplekken en maatschappelijke voorzieningen als essentiële sociale infrastructuur.	Dit is opgenomen onder "Iedereen kan zo lang mogelijk meedoen". De leefomgeving moet ontmoeting, beweging, gezondheid en veiligheid stimuleren. We kiezen voor wijkgerichte, multifunctionele en bereikbare voorzieningen, ontmoetingsplekken en behoud of versterking van dorpshuizen, centra, zorg, sport en onderwijs. Ruimten moeten vaker voor meerdere functies en doelgroepen worden gebruikt.
Stel lopen, fietsen, verkeersveiligheid en toegankelijkheid voor iedereen centraal.	Hiervoor is een afzonderlijke ontwikkelrichting opgenomen: "Prominente rol voor de fiets en voetganger". Lopen en fietsen staan

	voorop volgens het STOMP-principe. De sterke fietsstructuur blijft behouden en de kwaliteit voor voetgangers moet naar hetzelfde niveau worden gebracht. Ook zijn een toegankelijke hoofdwandelstructuur, veilige routes, regionale fietsverbindingen en aandacht voor ouderen, nieuwe vervoermiddelen en vervoersarmoede opgenomen.
Bescherm en versterk groen voor gezondheid, biodiversiteit, verkoeling en leefkwaliteit.	Groen en water zijn als basis van het Houtens DNA én als afzonderlijke ontwikkelrichting opgenomen. We koppelen groen aan biodiversiteit, gezondheid, bewegen, ontmoeten, klimaatadaptatie, schaduw, verkoeling en waterberging. Groenstructuren worden beschermd en versterkt; bij verdichting moet groen zichtbaar meegroeien. Bij onvermijdelijke aantasting gelden compensatie en kwaliteitsverbetering.
Benut erfgoed passend, binnen de draagkracht van de locatie en de omgeving.	We beschermen cultuurhistorische structuren en locaties, waaronder de Hollandse Waterlinies, het Oude Dorp, de Houtense Wetering en het Kromme Rijn-Linielandschap. Erfgoed wordt benut voor recreatie, bewegen, klimaatadaptatie en waterveiligheid. In het buitengebied moeten recreatie en evenementen passen bij landschap, natuurwaarden, rust en leefbaarheid. Gebruik wordt gekoppeld aan de draagkracht van het gebied.

Versterk bestaande centra en werklocaties, pak leegstand aan en sta passende functiemenging toe.	We gaan voor levendige en compacte centra, intensiever en slimmer gebruik van bedrijventerreinen en functiemenging waar dat passend is. In het CMK-gebied wordt uitgegaan van een gemengd milieu met 75% wonen en 25% werken en voorzieningen. Bestaande werklocaties worden eerst geherstructureerd en geïntensiveerd voordat uitbreiding in beeld komt.
Geef bij duurzame energie prioriteit aan besparing, daken en verharde locaties, vóór landbouw-, natuur- en landschapsgronden.	Energiebesparing, aardgasvrije wijken, lokale duurzame opwek, lokaal eigendom, energiehubs, opslag en netbewust bouwen zijn uitgebreid opgenomen. We noemen bestaande windmolens en aangewezen zonnevelden. We hebben geen voorkeursvolgorde opgenomen voor prioritering.
Werk gebiedsgericht: hanteer één gemeentelijke koers, maar differentieer tussen stedelijk Houten, de dorpen, karakteristieke gebieden en het buitengebied.	De zes gemeentebrede ontwikkelrichtingen zijn gebiedsgericht uitgewerkt voor de kern van Houten, de schil van Houten en het buitengebied. Een overzichtstabel laat per ontwikkelrichting zien wat deze in elk

	gebied betekent. Vervolgens zijn concrete ambities opgenomen voor onder meer CMK, Houten Oost, het Oude Dorp, bedrijventerreinen, de drie dorpen, het Eiland van Schalkwijk, Wayen en Laagraven. Deze gebieden kunnen nader worden uitgewerkt in programma's.
Neem een integraal afwegingskader op waarmee toekomstige initiatieven worden beoordeeld op maatschappelijke meerwaarde en ruimtelijke kwaliteit	We positioneren de omgevingsvisie als eerste toetsingskader. Bij initiatieven wordt beoordeeld of zij bijdragen aan de strategische ontwikkelrichtingen, passen binnen de gebiedsgerichte kaders, bijdragen aan een levendige, duurzame en toekomstbestendige leefomgeving en aansluiten bij het Houtens DNA. Ook wordt doorwerking voorzien via programma's, het omgevingsplan en de intaketafel. We hebben niet een apart integraal afwegingskader opgenomen.